

A HTMT HÍREI**Megjelent a 2024. évi őszi Domus magyarországi pályázati felhívás**

Az MTA meghirdette Domus magyarországi őszi ösztöndíjpályázatát. A pályázatokat 2024. október 28-án 14 óráig (magyarországi idő szerint) az Akadémiai Adattárhoz kapcsolt Domus pályázati rendszeren (DPR) keresztül lehet benyújtani. A pályázati felhívás és a pályázati felületek az alábbi linken érhetők el...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Domus könyvkiadás-támogatási pályázat meghosszabbítása

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy Domus könyvkiadás-támogatási pályázatunk benyújtási határidejét 2024. október 28-ig meghosszabbítottuk...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Ismét meghirdeti az MTA a vendégkutatói pályázatát

Az Akadémia a magyar kutatóhelyek nemzetközi versenyképességének erősítése érdekében kutatási meghívást tesz közzé. [...] A sikeres pályázat alapján kiválasztott vendégkutatók 2025-ben 3–6 hónapra csatlakozhatnak a meghívó kutatócsoportokhoz és befogadó intézményeikhez...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Tudományképviselet a magyar nemzet életében – A területi akadémiai bizottságok vezetőinek találkozója

2025–2026-ra egyedülálló programsorozatot készít elő a magyar tudományosság eredményeinek és jelentőségének élményszerű bemutatására a Magyar Tudományos Akadémia – erről is beszélt a területi akadémiai bizottságok, valamint a határon túli bizottság és tanácsok elnökeinek és vezető tisztségviselőinek éves találkozásán Freund Tamás. A minden évben megrendezett, idén szeptember 20-án Szegeden tartott rendezvényen az Akadémia elnökének köszöntője után szó esett a területi bizottságok küldetéséről, közös feladataikról, a területi bizottságok és a határon túli intézmények szerepének felértékelődéséről, az idei Magyar Tudomány Ünnepről, valamint az Akadémia alapításának közelgő 200. jubileumáról is...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Vetésforgó 30. A klasszikus magyar irodalom kutatóinak jubileumi találkozója Kolozsváron

A Vetésforgó nevet viselő rendezvény 1994-ben indult, a 18-19. századi, ún. klasszikus magyar irodalom kutatóinak legnagyobb és rendszeres, 30 éve megszakítás nélkül szervezett szakmai találkozási alkalma. A fél évente mindig más kutató- vagy egyetemi műhely által megrendezett workshopszerű szakmai eszmecserén számos rangidős kutató és egyetemi oktató vesz részt, de a doktori hallgatók kiemelt találkozási alkalma is. Két kiemelt szakmai esemény köré szerveződik: az első napon a résztvevők egy kiérlelt, még nem publikált, korábban elküldött tanulmányt vitatnak meg részletesen, az esemény második napján pedig egy másik kutató hosszabb előadáshoz kapcsolódik újabb részletes szakmai eszmecsere. [...] A rendezvény kiemelt szakmai partnere és támogatója a Kolozsvári Akadémiai Bizottság. Az eseményt szeptember 27-28-án tartják meg...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Konferencia: Tekints reánk, tekints, szabadság!

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület támogatásával kerül sor 2024. szeptember 28-án a "Tekints reánk, tekints, szabadság!" című konferenciára, mely alkalmával az 1849-es magyar szabadságharc 175. évfordulójának állít emléket, a marosvásárhelyi Atrium Musei Alapítvány szervezésében. A szabadságharc 1849-es eseményeinek 175. évfordulója alkalmával nyolc kutató történelmi és egyháztörténeti előadásával állít újból megérdemelt emléket a szabadságharc eseményeinek erdélyi és marosvásárhelyi résztvevőinek, áldozatainak...” Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY**Szakértők az iskolai mobilhasználat korlátozásáról**

A romániai új Tanulói státútum 15. cikke kimondja, hogy a diákok nem használhatnak mobiltelefont vagy más elektronikus eszközt a tanórák alatt pedagógusi engedély nélkül, és az eszközöket el lehet venni tőlük, ha a tanár beleegyezése nélkül használják órán. [...] A korlátozás létjogosultságáról, a gyakorlati szempontokról Erdei Ildikót, a temesvári Bartók Béla Gimnázium igazgatóját, iskolapszichológust, valamint Kallós Zoltánt, a román oktatási minisztérium nemzeti kisebbségi oktatásért felelős államtitkárát kérdeztük. [...] A pedagógusok és szülők tapasztalata is az, hogy a gyerekek, akik gyakran navigálnak a virtuális világban, már nem tartják eléggé érdekfeszítőnek a valódi világot, szürkének, unalmasnak tűnik számukra. A mobilhasználat korlátozásának

következményeként azt látjuk, hogy az iskolában többen kommunikálnak személyesen a diákok, lemennek az udvarra szünetekben, és ennek is megvannak a jó hozadékai...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Sikeres a délutáni oktatási program

Az Iskola Alapítvány által működtetett, a magyar kormány finanszírozásával megvalósuló délutáni oktatási programban idén 2904 elemista vesz részt, a délutáni foglalkozások 190 pedagógus közreműködésével zajlanak. A 2024–2025-ös tanévben a délutáni oktatást igénylő több mint 2500 családnak a 66 százaléka magyar nemzetiségű, 18 százaléka vegyes nemzetiségű, 14 százaléka román. [...] A program a szörényvidékek magyar iskoláiban zajlik, ahol a szakemberek a házi feladatok megoldásában segítik az elemistákat, és különféle készségfejlesztő foglalkozásokat szerveznek számukra. [...] Nagy Zoltán Levente, a programot szervező Iskola Alapítvány elnöke úgy nyilatkozott, a 2019 óta működő délutáni oktatási program hat éve alatt összesen 14 030 diák vett részt a foglalkozásokon...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Nem csitulnak a helységnévtáblák és a székely zászló körüli viták Makfalván

Több mint egy évtizede küzd román nacionalista támadásokkal a Maros megyei Makfalva polgármestere, Vass Imre egy olyan községben, ahol elhanyagolható a román lakosság aránya. A községben kihelyezett magyar helységnévtáblák kérdése 11 éve nem akaródzik lekerülni a terítékről, sőt néhanapján mellé kerül a székely zászló használatának ügye is. [...] A táblák esetében a fém táblák miatt folyt per, de a fatáblák miatt már senki nem mert hivatalos eljárást indítani, tulajdonképpen nem volt mibe beleszólni, így szép lassan abbamaradt a „levelezés”...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Publicisztika: Az Erdélyi Médiatér projektjére hat év alatt 29 millió eurót költöttek

Az UH.ro és a Magyar Hang feltárta, hogy a támogatások egy része luxusautókra és magánszemélyek, cégek számláira került. A Miközöd podcast adásában Pál Edit Éva, Lukács Csaba és Egyed Ufó Zoltán beszélték át az elmúlt évtizedek legnagyobb erdélyi médiaprojektjének, az Erdélyi Média Web 3.0 kudarcát. [...] Az Erdélyi Médiatér Egyesület története 2018-ban kezdetét vette, amikor a magyar kormánytól az első jelentős támogatást kapta, amely 1,45 milliárd forintot tett ki. [...] Annak ellenére, hogy forint milliárdok folytak el az erdélyi magyar média kiépítésére, azonban a végeredmény kiábrándító: több lap megszűnt, az újságírókat kirúgták, és a hatalmas összegek ellenére sem sikerült fenntartható médiát építeni...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk >](#)

Regény Erdély Széchenyijéről

Nem életrajz, hanem egy életével példát mutató emberről szóló regény a Toronyember fekete utakon című, szerda délután a Bod Péter Megyei Könyvtárban bemutatott könyv, Hegedüs Imre János legújabb kötete. [...] A sajátos, inkább előadásnak, semmint hagyományos könyvbemutatónak nevezhető eseményen a szerző mindenekelőtt elmagyarázta, mi a különbség életrajz és regény között: előbbi a csontváz, amelyre ő, írói képzeletét használva rárakta az izomzatot. Műve történelmi regény, tehát hazudnia nem szabadott, hangsúlyozta, de a füllentés befér, így hát vannak kitalált történetek a gróf Mikó Imre életéről szóló regényben...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Legdrámaibb sorsú magyar drámaíróink

Hubay Miklósról, az egyik „legdrámaibb sorsú magyar drámaíróról” készült monográfia, amelyet szeptember 3-án mutattak be Budapesten, a Petőfi Irodalmi Múzeumban. A nagyváradi születésű, a Trianon utáni Erdélyből Magyarországra áttelepedett Hubay drámaírói tehetsége már bölcsészhallgatóként megmutatkozott, a második világháború idején azonban pályafutása megtorpant, az 1956-os forradalom és szabadságharc után pedig évtizedekig tiltólistára került. [...] Szerzőjével, K. Kovács István teatrológussal beszélgettünk. [...] Hubay különben nem csak drámaíróként alkotott maradandót, több műfajú író, számos színházi szakkönyvet is írt. Nagyon érdekesek a negyven éven át íródott naplójegyzetei is, amelyekben pontos képet rajzol a kor társadalmi, politikai, kulturális világáról...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Magyar fordításban Erdély zenei reneszánszának kiemelkedő munkája

A 400 évvel ezelőtt elhunyt Girolamo Diruta szerzetes és orgonista Il Transilvano, vagyis Az Erdélyi című kétrészes reneszánsz kori orgonaiskolájának magyar kiadásának bemutatójára került sor szeptember 17-én. A kiadvány a Kolozsvári Operabarátok Köre kiadó gondozásában jelent meg. A Bánffy Miklós Operastúdió nagytermében megtartott eseményen Miklós Noémi orgonaművész, Sófalvi Emese hegedűművész, muzikológus a kötet szerkesztője, illetve Bátor István orgonaművész, a könyv fordítója és közreadója ismertették a zenetörténet e nagyértékű, az erdélyi zenekultúra számára igen fontos munkáját. Ezt követően beszélgettünk Bátor Istvánnal...” Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

A tordai csata hőseire és az 1944. őszi elhurcolásokra emlékeztek

Szörnyű, nehéz, élet-halál küzdelem folyt nyolcvan évvel ezelőtt ezekben a napokban Torda és Aranyosszék térségében. [...] A Tordai Honvéd Hagyományörző Bizottság az elesett magyar katonák, illetve a Szovjetunióba kényszermunkára hurcolt több mint 700 ártatlan civil tiszteletére szervezett szombaton megemlékezést. Az eseményen szomorúan nyert megállapítást viszont az is, hogy a kolozsvári új zsidó temetőből 2015-ben exhumált 90, a tordai csatában elesett honvéd földi maradványai még mindig a mezőpaniti ravatalozóban várják, hogy örök nyugalomra helyezték őket. [...] A Jósika Miklós Elméleti Liceum igazgatója, Józán Erzsébet történelem szakos tanár a 2. világháború tordai és aranyosszéki körülményeiről és következményeiről tartott előadást. [...] Az évforduló kapcsán a Magyar Honvédelmi Minisztérium (HM), a Hadtörténeti Intézet és Múzeum (HIM), Kovászna Megye Tanácsa, Kézdivásárhely Önkormányzata, valamint a Centrum Studiorum Egyesület tudományos emlékülést szervezett Kézdivásárhelyen...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Podcast: Négyfalu municípium és környéke

Amikor csángókról beszélünk, legtöbbször a moldvai magyar népcsoportra gondolunk, esetleg a gyimesiekre. Mindkét esetben vallásos katolikus közösségről beszélünk, akiknek a fekete-pirosnál sokkal színesebb viseletét és sokak által románosnak tartott zenéjét is ismerni véljük. Sokkal ritkábban esik szó arról, hogy Brassó mellett, a Barcaság tíz falujában is laknak csángók. Ők viszont már evangélikus hitűek, és viseletük is jócskán eltér attól, amit általában magyarosnak tartunk. Pedig ők is magyarok, a tágabb értelemben vett mai Erdély egyik sarkában, többnyire szórványban élnek. [...] A Magyar Újságírók Romániai Egyesülete szervezte tavalyi barcasági táborban megismerték az ottani csángók életét, szokásait, hagyományait és kilátásait, és ebből riportkötetet szerkesztettek, amelyet szerdán az Egyesület be is mutat a Barcasági Csángó Alapítvány székhelyén...” Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Erdélyi Református Cigánymissziós Lelkésztovábbképző

Az erdélyi cigánymisszió jelenlegi helyzete és kilátásai, magyarországi tapasztalatok és stratégiák, közösségfejlesztés a cigányság körében témával tartottak háromnapos cigánymissziós lelkésztovábbképzőt a sepsiszentgyörgyi Diakónia Keresztyén Alapítvány (DKA) sepsikőröspataki Írisz-táborában. A tegnapi véget ért esemény fénypontja a keddi kisborosnyói zenés istentisztelet volt, amelyen a helyi református templom megtelt református cigány emberekkel. [...] Makkai Péter az Erdélyi Református Egyházkerület cigánymisszióért felelős lelkésze szerint nincsen egységes recept, a helyi lehetőségek, helyzetek szabják meg, mit és hogyan kell tenni, a lelkésztovábbképzőn bemutatott tapasztalatok is ezt erősítik meg. Le kell bontani az előítéleteket, és a körülmények megmutatják, mi lehet a következő lépés...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Unitárius Dávid Ferenc Zarándok- és Szórványközpont

Déva várában halt mártírhalált 1579 novemberében Dávid Ferenc, akinek nevéhez fűződik az egyetlen magyar nyelvű, Erdélyben született egyistenhívő vallás megalapítása és az 1568-as tordai országgyűlés vallásszabadságot kimondó határozata. Érthető, hogy az unitárius hívek szívében közel egy évszázadon keresztül élt a dévai templom álma, és a kommunista diktatúra évtizedei után hosszú ideig csak a lelkekben dédelgetett vágy mára valósággá lett. [...] Napjainkban az épület együttes folyamatos bővítése, építése mellett a gyülekezetté kovácsolódás folyamata zajlik. A lelkész és az egyházközség vezetősége elsődleges feladatának tartja az unitárius hívek sorainak rendezését...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Vélemény: Monológok helyett párbeszéd kellene a politikusok és az általuk képviselt erdélyi magyarság között

Az erdélyi magyarság disztópiájában, egy nem is olyan távoli jövőben, a politikai vezetők a modern technika eszközeivel újra és újra meggyőzik a szavazókat, hogy csakis rájuk szavazzanak, az egyénekre szétesett közösség pedig, mindenki a maga buborékában, gyűlölve a másik buborékát, elvegetál. [...] Kiindulópontom az, hogy senki, sem egy egyén, sem egy párt, sem egy szakmai szervezet nem birtokosa az igazságnak, nem egyedüli ismerője a jelennek, de még a jövőt sem látja előre. [...] S hogy miért lenne jó ez ezen kívül az RMDSZ-nek? Úgy gondolom, egy kisebbségi politikai pártnak, a társadalom különböző részeivel való intézményes párbeszéd fontos lehet a legitimitás növeléséhez, konkrét, szakmai ügyekben a képviselő megalapozásához. [...] Horváth Réka egyetemi oktató, az MTA külső köztestületi tagjának írása...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Átadták az Irodalmi Jelen díjait

Kétnapos ünnepre hívták az irodalom iránt érdeklődőket az elmúlt hétvégén az aradi Jelen Házba. Az Aradi Magyar Napok keretében itt tartotta ugyanis az Irodalmi Jelen kortárs szépirodalmi és kulturális folyóirat az éves díjátadó gáláját. A székelyudvarhelyi Szakács István Péter író életműdíjban részesült...” Forrás: Liget.ro: [teljes cikk >](#)

A transzilvanizmusról beszélgetnek és egy könyvet is bemutatnak Sepsiszentgyörgyön

Transzilvanizmus témájú kötetet mutatnak be szeptember 27-én, pénteken 18 órától a Székely Nemzeti Múzeum Bartók Béla termében. Az eseményen ugyanakkor kerekasztal-beszélgetésre is sor kerül. [...] Az eseményen jelen lesz a könyv ötletgazdája, szerkesztője, Boka László irodalomtörténész, a budapesti Irodalomtudományi Intézet tudományos főmunkatársa, valamint Dávid Gyula irodalomtörténész, műfordító, az MTA külső köztestületének tagja...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Budapest és Bukarest felé egyaránt nyit az öt erdélyi magyar társulatot tömörítő MASZÍN

Fontos, hogy a román színházi szakma is megismerje erdélyi magyar társulatok munkáját, így nemcsak Budapest, hanem Bukarest felé is nyit az öt erdélyi magyar társulatot tömörítő Magyar Színházak Szövetsége (MASZÍN), amely immár harmadszor szervezi meg BukFeszt elnevezésű fesztiválját a román fővárosban. A szemléről és a szövetségbe tartozó társulatok együttműködéséről Balázs Attila MASZÍN-elnököt, a temesvári társulat igazgatóját kérdeztük. [...] Kezdetektől fogva ez az öt színház a tagja a MASZÍN-nak, de csatlakozási szándékát már jelezte a marosvásárhelyi és a gyergyószentmiklósi társulat, egyelőre azonban csak az említett társulatokból áll a szövetség” – mondta Balázs Attila. [...] Kortárs magyar darabot, Egressy Zoltán Portugál című művét mutatja be románul a bukaresti Bulandra Színház...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Decemberben születhet döntés az ipolysági iskolák sorsáról

Nyitra megyében mintegy tizenhat középiskola lehet érintett a racionalizációban, a képviselők csak az ipolysági középiskolákkal kapcsolatos lépésekről egy órát vitáztak hétfőn a megyei testület ülésén. A vita során a nemzetiségi kérdés is előkerült. [...] Csenger Tibor megyei alelnök emlékeztette a képviselőket, hogy a 2016/2017-es tanévben még 66, jelenleg pedig már csak 62 középiskolája van a megyének. Ezek száma nem racionalizáció miatt csökkent, hanem azért, mert ezek az intézmények megszűntek. [...] Ipolyságon három középiskola működik Nyitra megye fenntartásában. A szlovák és a magyar tannyelvű gimnáziumok önálló intézményekként egy épületben működnek. A diákok száma évek óta jóval száz fő alatt mozog. [...] A képviselők legközelebb decemberben tárgyalhatnak az ipolysági iskolák jövőjéről, addig a két hivatalnak az iskolákról szóló elemzést ki kell dolgoznia...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

A könyvek áfájának emelése sok független könyvesbolt felszámolásához vezethet

A szlovákiai kis független könyvesboltok a parlamenti képviselőkhez fordulnak, hogy utasítsák el a kormánynak a könyvek áfájának emelésére irányuló javaslatát. Ráműtettek, hogy ez a lépés sokuk felszámolásához vezethet, ami jelentősen csökkentené az olvasók számára elérhető könyveket, és negatívan érintené a szlovákiai kulturális közösséget...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Videó: Ilyen lesz a nagy tantervi reform

A Kontextus havonta egyszer megjelenő adásainak keretein belül olyan aktuális társadalmi, kulturális vagy épp politikai témákat járunk körbe meghívott vendégeink segítségével melyek akár hazai, akár nemzetközi, akár egyszerre mindkét kontextusban egyaránt meghatározóak. Első adásunk témája a szlovákiai alapfokú oktatásra váró, sőt fokozatosan már bevezetés alatt álló tantervi reform. [...] Tomáš Drucker oktatásügyi miniszter tanácsadóját, Ravasz Ábelt kértük meg, hogy pontról pontra ismertesse az úgynevezett tantervi reformtervet. [...] Azért mondom, hogy ciklusokon és ideológiákon átívelő, mert egy viszonylag zavaros négyéves cikluson vagyunk túl, és az oktatási minisztériumban ez azt jelentette, hogy volt egy liberális miniszterünk, egy kereszténydemokrata miniszterünk, egy progresszív miniszterünk és most pedig egy szociáldemokrata miniszterünk. [...] Másik felől azonban a minisztériumnak van egyfajta víziója arról, hogy jó lenne, hogyha az iskoláink szorosabban együttműködnének, és pontosan ennek az egyik eleme a klasztereknek a képzése lehet...” Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Deák Renáta, műfordító

A Bázis egyesület huszonnégy szlovák könyv magyar fordítását mutatja be a csütörtökön kezdődő Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon, a szlovák szerzők bemutatkozását pedig az a Deák Renáta szervezi, akit eddig a kortárs magyar irodalom szlovákra fordítójaként ismertünk. [...] Ha egy szlovák értelmiségi olyan témákról beszélget a magyar kollégájával, ami az embereket érdekli, akkor megjelenik a közönség. Így be is kerülhetnek a köztudatba, megveszik a könyvüket. A könyvet nemcsak lefordítani és kiadni kell, hanem teret is kell neki adni, ahol megmutatkozik a szerzőn keresztül. [...] 2016-ig nem ez volt a jellemző, akkoriban évente átlagosan másfél szlovák szerző könyve jelent meg. Most pedig 10–15 évente. Ehhez az kellett, hogy a fordítóknak kialakult egy közössége, ami 2016 előtt nem volt meg...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Interjú: Tegdes Egyházi Dóra, a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke

A Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének kitűzött célja, hogy évente szervezzen egy-egy nagy országos konferenciát. Az ideit az ünnep és évforduló köré szőtték, hiszen 1999. március 26-án Somorján megalakult az egyesületük. Tegdes Egyházi Dóra az egyesület elnöke válaszolt a Felvidék.ma kérdéseire. [...] Az aktív tevékenység az elmúlt 15 évben is folytatódott az egyesület életében. Már a tavalyi kassai konferencia után elkezdtek szervezni az ideit, ami azért volt egy kicsit bonyolultabb, mert mégiscsak egy negyedszázados ünnepség is. Mindenképpen a gyakorlatra szeretnék volna helyezni a hangsúlyt a frontális előadások mellett. [...] Folyamatosan bővülünk. Számunkra ez nem munkakör, mindenki a szabadidejéből veszi el az időt, és adja a közösség számára. A könyvtáros közösség az, aki profitál ebből. Az egyesületünknek ma 114 tagja van, s ők 58 különféle könyvtárat képviselnek Pozsonytól Tiszacsernyőig. [...] 2024 októberében a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesülete hat helyszínen szervez képzést...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

A VI. Lévai Dr. Kucsera Ferenc-emléknap eseményei

Idén szeptember 23-án van 132 éve annak, hogy Léván meglátta a napvilágot dr. Kucsera Ferenc későbbi szentendrei római katolikus káplán, aki a Tanácsköztársaság időszakában 27 évesen mártírhalált halt a szentendrei Duna-parton. A Lévai Szent László Kör, folytatva Ferenc atya helyi emlékének ápolását és lévai kultusza megteremtése érdekében kifejtett tevékenységét, szeptember 22-én rendezte meg a VI. Lévai Dr. Kucsera Ferenc-emléknapot. [...] A litániát követően az emlékezők már hagyományosan a lévai Reviczky Házban gyűltek össze, ahol az emléknap záróeseményén Müller Péter, a kör elnöke Kucsera Ferenc atya esztergomi tanulóéveiről tartott egy nagyon gazdag képanyagot felvonultató vetített előadást...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Statisztikák: Egyre kevesebben vagyunk

Szerbiában január és augusztus között 39.467 elveszülést jegyeztek, ami 909-cel (2,3 százalékkal) kevesebb, mint a tavalyi év azonos időszakában. Ugyanakkor az idei év első nyolc hónapjában 65.736 személy vesztette életét az országban. [...] Több mint egy évtizede annak, hogy évente több mint 25 ezer ember hagyja el tartósan Szerbiát, a legtöbben Németországba és az Egyesült Államokba mennek – derül ki az Innovációfejlesztési Intézet kutatásából...” Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Folytatják a sztrájkot a tanügyi dolgozók

A tanügyi dolgozók reprezentatív szakszervezetei október 2-ára egynapos sztrájkot hirdettek meg. Ezen a napon az iskolákban sem lesz tanítás, és az óvodák sem fogják fogadni a gyermekeket. Azt is bejelentették, hogy ezen a napon 12 órákor tüntetést szerveznek a szerb parlament előtt, ahonnan a kormány épületéhez vonulnak majd. Fő követelésük az, hogy a tanárok fizetése 2025. januárjára legyen egyenlő az országos átlagkeresettel. [...] Az oktatási tárca adatai szerint 133 általános és 69 középiskolát érintett a tiltakozás. Az oktatási miniszter válaszlépésként kötelezte az igazgatókat, hogy vezessenek nyilvántartást a sztrájkoló tanárokról. Mindeközben egyes oktatási intézmények már terveket készítenek a tiltakozó tanárok sztrájkja miatt elmaradt órák pótlására...” Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

A kisebbségi jogok erősítéséről tanácskoztak Szabadkán

A Nemzeti Tanácsok Koordinációjának kétnapos találkozója kezdődött meg Szabadkán, a Horvát Nemzeti Tanács székházában. A találkozón 20 nemzeti tanács képviselője egyeztet a kisebbségi jogokról, illetve erősítésükről és a nemzeti kisebbségek helyzetének jobbá tételét szolgáló hivatott stratégiai intézkedésekről. [...] Fremond Árpád, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke ugyancsak az újságírókhoz szólt, emlékeztetve arra, hogy a Nemzeti Tanácsok Koordinációja hosszú kihagyást követően ült ismét össze. Rámutatott, most lehetőség lesz megvitatni a Szerbiában élő nemzeti kisebbségi közösségek hatáskörébe tartozó kérdéseket...” Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

Lezajlott a nyolcadik Eduexpo Zentán

Több mint 600 tanuló és kísérőtanár, valamint 19 kiállító részvételével zajlott a nyolcadik Eduexpo Zentán. Az MNT oktatási kiállításának célja, hogy bemutassa a végzős középiskolásoknak azokat a felsőoktatási intézményeket, amelyekben teljesen vagy részben magyar nyelvű oktatás folyik. [...] Csütörtökön délelőtt a Suli-Expo várja az általános iskolásokat a zentai sportszarnokba. Az oktatási kiállításra több mint 1100 nyolcadikos tanuló jelentkezett, akiknek 29 magyar nyelven is oktató gimnázium és szakközépiskola fog bemutatkozni...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Workshop a klímaváltozás ellen

A zentai Kertészek Egyesülete workshopot szervezett A klímaváltozás hatása a farmgazdaságokra és a kistermelőkre címmel. A kétnapos rendezvény első napján egy kecskefarmot látogattak meg a résztvevők, másnap pedig a velebiti méhészetben tartandó előadáson a méhészetet érintő környezeti hatásokról lesz szó. [...] Az előadás célja, hogy felkészítse a kistermelőket a klímaváltozás által okozott problémákra és változásokra, valamint segítsen nekik megoldásokat találni...” Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Politikum: A pártelnök előre eldöntötte, ki lesz a főszerkesztő?

Az újvidéki Forum Könyvkiadó igazgatóbizottsága múlt csütörtöki ülésén hozott döntést, hogy pályázatot hirdet a Létünk társadalomtudományi folyóirat főszerkesztői tisztségének a betöltésére. [...] Úgy tűnik azonban, hogy teljesen felesleges volt a bizottsági ülésbe időt és energiát, a hirdetésre pedig papírt és nyomdafestéket pazarolni, Pásztor Bálint, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke ugyanis már jó előre eldöntötte, hogy ki lesz a szebb napokat látott folyóirat főszerkesztője...” Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Verebes Ernőé a Szenteleky-díj

A Szenteleky-napok tanácsa által felkért zsűri (Hózsá Éva, Gruik Ibolya, Madár Anikó, valamint a tavalyi díjazottak: Kovács Frigyes és Brenner János) mérlegelés után egyöntetűen Verebes Ernő (Szenteleky Irodalmi Díj) és Vujicsics Marietta (Bazsalikom Műfordítói Díj) mellett tette le a voksát. Verebes Ernő [...] legfrissebb kötete a Senkim földje...” Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Újabb újdonságok az oktatásügyben

Az iskolások egy évvel tovább fognak tanulni, mivel 2027-től bevezetik a 12 osztályos rendszert – mondta Okszen Liszovij, aki azt is elmagyarázta, miért vezették be ezeket a változásokat. Liszovij szerint a 12 éves oktatás célja, hogy jobban felkészítse a diákokat az egyetemi tanulmányokra. Ezzel párhuzamosan jelenleg dolgoznak azon, hogy bizonyos területeken némileg lerövidítsék az egyetemi alapképzés időtartamát, bár a miniszter konkrét részleteket erről még nem közölt. [...] Az Oktatási Ombudsman Szolgálata szerint a tanulók ruházatának ellenőrzésére irányuló intézkedések sürgősen szükségesek és jogellenesek...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Biztonsági szaktantermet avattak a Beregszászi Kossuth Lajos Líceumban

2024. szeptember 24-én a Beregszászi Kossuth Lajos Líceumban különleges és jelentőségteljes esemény zajlott: átadták a Biztonsági termet. Zseltvay-Vezsdel Emese, az intézmény igazgatója kiemelte a terem rendkívüli fontosságát, valamint azt a célt, amelyet ez az új létesítmény szolgál majd a diákok biztonsági ismereteinek és gyakorlati készségeinek fejlesztésében. [...] Az eseményen részt vettek a rendőrség, a tűzoltóság és a mentőszolgálat munkatársai, akik nem csupán szakmai bemutatókat tartottak, de tanácsokkal is ellátták a diákokat a különböző vészhelyzetek kezelésével kapcsolatban...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Videó: Szelmenc - a kettézárt falu története

Lassan két évtizede annak, hogy megnyílt a határátkelő a két Szelmenc között, melynek kisebbik része ma Ukrajnában, a nagyobbik pedig Szlovákiában található. A valaha egy faluban ma is az a közös, hogy hiába van a főutcája közepén meghúzva a határ, mindkét oldalon magyarok laktak. A népnyelvben csak Kisberlinként emlegetett község viszontagságos történetét, kollégánk, K. Debreceni Mihály foglalta össze. [...] Sokáig még a két polgármester is csak kiáltozva tudott érintkezni egymással, de aztán a két falu lakói 2000-ben az illetékes hatóságokhoz és a nemzetközi szervezetekhez fordultak, egy átkelő megnyitása érdekében. [...] Ráadásul a történelem továbbra zajlik körülöttük, hiszen most Nagyszelmencen béke, Kisszelmencen pedig hadiállapot van...” Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#)

Származási nyelv kurzusként folytatódik a magyar nyelv oktatása a Hamburgi Magyar Iskolában

Újabb mérföldkőhöz ért a Hamburgi Magyar Iskola, ugyanis megvan nem egy, hanem két kurzus elindításához szükséges aláírás. [...] Ez azt jelenti, hogy szeptember 28-tól a HMI tanárai már hivatalosan is származási nyelvként oktatják a magyar nyelvet és tiszteletdíjukról Hamburg tartomány gondoskodik. Azért is kiemelkedő eredmény ez, hiszen a kurzushoz a Hamburgban iskolai rendszerbe járó gyerekeket tudják csak hivatalosan felvenni, miközben az iskolába Schleswig-Holsteinből és Alsó-Szászországból is járnak gyerekek. [...] Az évnyitón 35 gyerekkel ünnepeltük a tanévkezdést, négy tanárral, akik közül ketten már az előző tanévben is oktattak és visszatértek...” Forrás: Korosiprogram.hu: [teljes cikk >](#)

Videó: Máriássy András orvosprofesszor Miamiából

A Felvidékről származó, nemesi családi gyökerekkel rendelkező Máriássy András orvosprofesszor még a szocializmus időszakában, egy ösztöndíj segítségével került az USA-ba, ahol sikerült megtanulnia a nyelvet és beilleszkednie egy új kultúrába. Gazdag életútjának jelenlegi állomása Floridában van, ahol nagy kedvvel és örömmel tanítja a jövő generációjának orvosait. Életútja során sosem feledte magyar és felvidéki gyökereit és bár családja a világ más- más szegletében helyezkedik el, szinte minden évben ellátogat szülővárosába és Magyarországra...” Forrás: Vilagmagyarsagpte.hu: [teljes cikk >](#)

Erősödő kötelékek az argentinai magyar szervezetek között

2024. szeptember közepén újra összeültek az argentin magyar szervezetek képviselői a második AMISZ-találkozón, amelynek idén a Misiones-i magyar közösség adott otthont. Az előző évi sikeres első találkozót követően most is 15 szervezet vezetői jöttek össze, hogy személyesen találkozzanak, megbeszéljék sikereiket és kihívásaikat, valamint közös megoldásokat keressenek...” Forrás: Korosiprogram.hu: [teljes cikk >](#)

Az Amerikai Magyar Koalíció 19. Gálavacsorája

2024. szeptember 12-én tartotta meg éves gálavacsoráját az Amerikai Magyar Koalíció, immáron 19. alkalommal. Ezúttal új helyszín, a történelmi Larz Anderson Ház adott otthont az estnek. [...] Az est kiemelt tematikája volt a magyarországi zsidó holokauszt 80. évfordulója. [...] Andrea Lauer Rice, az Amerikai Magyar Koalíció elnöke megnyitó beszédében összegezte az elmúlt év munkáját, sikereit, majd ismertette a jelenlévőkkel a koalíció új együttműködéseit, és nem utolsósorban az este ünnepeltjeit. Négy kategóriában osztottak ki elismerést...” Forrás: Bocskairadio.org: [teljes cikk >](#)